

Novemberben a halottakra emlékezünk. Szeretteinkre, akik már elhunytak, hősökre, akiknek példája ma is hat, ismeretlen, elfelejtett holtakra, hogy valaki róluk is megemlékezzék.

Vajon elég-e az emlékezés? Akár egyéni, akár a kollektív megemlékezés egyszer elenyészik. Ezek után indokolt-e ilyen kijelentést tenni: „Emléked szívünkben örökre él”? A keresztény ember nem csupán vágyódik az örök életre, hanem a hit bizonyosságával tudja: a halál után örök élet vár rá.

Örök élet Földi életünk tudatos vagy tudattalan folytonos gondja, hogy a halál, az elmúlás kérlelhetségtelül elér bennünket. Mivé lesz az a sok fáradozás, amivel mulandó földi életünket ápoljuk, gondoztuk? Mi az, ami túlél bennünket? S ha túlél, mi hasznunk lesz abból? S ha szellemi vagy anyagi értékeket hagytunk magunk után, amiből az utánunk következő nemzedék gyarapodik, vajon örülhetünk-e mások örömeinek a halálunk után? Ha nem hiszünk a halál utáni személyes életben, akkor még életünk értelme is megkérdőjelezhető. Van-e akkor jelentősége annak, hogy testünk ösztönös fenntartásán túl bármi értelmeset is cselekedjünk, ha előbb-utóbb úgyis minden elmúlik. Nem csodálkozhatunk tehát azon, hogy szinte minden vallás és filozófiai rendszer valamilyen formában foglalkozik az öröklét problémájával, még ha tagadásba is veszi annak létét, vagy olyasmiről állítja azt, hogy örökké létezik, ami lényegénél fogva széteső és múlandó (mint pl. az anyag) vagy éppenséggel az a lényege, hogy nincs (a semmi. v. ö. nihilizmus). A lélek halhatatlanságának gondolata még a lélekvándorlást vallók tanításában is föllelhető. Ám a személyes szellemi lélek egyszerűségének, teremtettségének és halál utáni örök életének gondolata a kereszténységben jelenik meg a legvilágosabban. A keresztény

ÖRÖK SORSUNK

hitrendszer szerint életünk súlypontja a halál utáni örök életben van, ami nem jár ki emberi természetünknek, hanem Krisztus megváltói érdemeire való tekintettel kaptuk meg. Ez az élet létezik, s nem csupán vágy vagy vallási mítosz formájában, hanem követelményként, ha az ember maradandóságra és tökéletességre való egyetemes vágyát elégségesen meg akarjuk indokolni.

Másvilág Az örök életet másvilágnak vagy túlvilágnak mondjuk. Nem hogy bennünket nyugodni a gondolat, hogy a halál után hová jutottak szeretteink és mi lesz a mi sorsunk, ha meghalunk. Az ember természetes vágya, hogy az erkölcsi rend egyszer maradéktalanul érvényesüljön. Még Immanuel Kant, a híres német filozófus, akit nehéz lenne vallási túlbuzgósággal vádolni, is azt mondja, hogy feltételeznünk kell, pusztán az eszünkkel is, Isten létét, aki az erkölcsi rendet a „helyére teszi” halálunk után, továbbá a lélek halhatatlanságát, mivel – amint tanítja – itt a földön a jó és az erény legtöbbször nem kapja meg jutalmát, a rossz a bűn pedig a büntetését. Keresztény hitünk fényében mi tudjuk, hogy a halál után Isten megítéli az embert és amint az Úr Jézus, János evangéliumában, mondja, „a jók feltámadnak és üdvözülnek, a gonoszok feltámadnak és elkárhoznak”. Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy az egyház csak azokról állítja teljes bizonyossággal (oldó és kötő hatalmából adódóan), hogy üdvözültek, akik már boldoggá vagy szentté vannak avatva, továbbá azt is tudjuk, hogy mely cselekedetekkel lehet elkárhozni, ha lelkünk nem nyert a bűnbánatban feloldozást, de az egyház senkiről sem állítja teljes bizonyossággal, hogy a pokolban van. Egyházunk liturgikus gyakorlatában ez úgy

nyilvánul meg, hogy a boldogokhoz és szentekhez imádkozunk mennyei közbenjárásukat kérve, a lehetséges kárhooztakért pedig azért nem imádkozunk, mivel a pokolból nem lehet kijutni, és a kárhooztak, mivel gyűlölik Istent és az ő egyházát, nem is igénylik, hogy értük imádkozzanak. Ám a szentmiséken nem csak előkért, hanem holtakért is imádkozunk, amikor szándékainkat Krisztus keresztáldozatának érdemeihez kapcsoljuk.

A Szentírás tanítása szerint feltételezhetjük, hogy van tisztító tűz, és amikor az elhunytakért imádkozunk, akkor az ő mielőbbi üdvösségükért esdekélünk. Ámbár a tisztító tűz vagy tisztítóhely nem fizikai értelemben vett tűz, avagy hely (hiszen a halál után a lélek nem anyagi, hanem szellemi létmódhoz kötve él), mégis komoly fájdalmat jelent a léleknek az a felismerés, hogy Istennek milyen elvárásai voltak vele szemben és ő mennyit mulasztott vagy vétett Isten örök szeretete ellen, amikor csak botladozva járt a Krisztus követés útján. Mégis, a tisztítóhely olyan kórházhoz hasonlítható, amiből csak gyógyultan lehet kikerülni, s ez a mennyország.

A végső cél Végső célunk a mennyország, ami ott van, ahol a feltámadt és megdicsőült Krisztus van, ő pedig „ott” van, ahol a mennyei Atya (hiszen ő mondotta: „én és az Atya egy vagyunk”) és a Szentlélek létezik. A mennyország létmódja nem anyagi létmód, vagyis nem összetett, mennyiségi, térben és időben létező, hanem szellemi létmód, ami egység szerint és mindent betöltően van, mégis lényegileg különbözik a teremtettt anyagi világtól. Az anyagi világból csak a tökéletességet hordozza, szellemi létmód szerint. Ezért írja az I. Korinthusi levélben Szent Pál apostol oly találóan, hogy a

föltámadáskor „anyagi testet vetnek el és szellemi testet támad föl, romlandó testet vetnek el és romolhatatlan támad föl”. Életünk végső célja tehát az üdvözültek örök boldogsága. Mi a boldogság? Boätius ókori keresztény filozófus szerint „határtalan élet, amelyben egész szerint, egyszerre és tökéletesen birtokoljuk a legfőbb jót”, aki Isten. Minden evilági boldogságra törekvésünk során valami jóra vágyunk. Bűntől és önzéstől eltorzult tudatunk és akaratunk azonban sokszor lehorgonyoz az eszközöknél, a rész-célok-nál és csak tehetetlen vágyódással néz az emberi méltóságunknak (istenképiségünknek) megfelelő végső cél, Isten boldogító színelátása, az örök üdvösség, a mennyország felé, anélkül, hogy nagy akarással, a kegyelemmel együttműködve valamit tenne is a cél érdekében. Pedig az első Timótheus levélben azt olvasuk, hogy „Isten akarata az, hogy minden ember üdvözüljön és az igazság ismeretére eljusson”.

Ám Szent Ágoston azt is írja, hogy „aki megteremtett téged a te közreműködésed nélkül, nem fog üdvözíteni téged a te együttműködésed nélkül”. Isten boldogító színelátása nem unalmas foglalatosság. Az üdvözültek nem tudnak betelni Isten megismerésével, aki minden lét, harmónia, igazság, jószág és szépség foglalat. Benne ismerhetjük meg a világot és a történelem titkait, minden embertársunkat. Ez a színelátás több mint a földi megismerés. Nem csupán birtokoljuk benne megismerésünk „tárgyát” (az Istent) hanem közben a szeretet formájában mi is birtokolhatunk vagyunk. Ezért a mennyországunk csak az juthat, aki engedi magát Isten által szeretni. Ehhez pedig hit és alázátt kell. S ezen erényeket már itt a földön be kell gyakorolni. Isten boldogító színelátása tehát nem más mint tökéletesen szeretni és tökéletesen szeretettnek lenni. Ez örök sorsunk foglalat.

In memoriam SZEMES JÓZSEF

Megdöbbenve értesültünk a sajtóból és televízióból, hogy dr. Szemes József c. apát, pápai káplán, balatonkeresztúri plébános durva erőszak áldozataként 83 éves korában a kaposvári kórházban elhunyt. Szemes Józsi bácsit a Magyar Kolping Szövetség örökre a szívébe zárta. Kolping prézes volt a balatonkeresztúri plébánián, amelyhez Balatonmária-fürdő is tartozik. Valahányszor Alsópáhokon dolgom akadt, mindig meglátogattam idős barátomat és meghánytuk-vetettük a Kolping ügyeket. Találón nyilatkozta róla egyik paptársa: „természetfeletti báj” sugárzott róla mindig. Korábban Mindszenty József veszprémi püspök titkára, majd a veszprémi Szent Margit plébánia-templom alapítója volt (kérese szerint oda is temették el). A kommunizmus idején üldözték. Eldugott kis somogyi faluból emelte ki Lékai bíboros úr, még mint veszprémi püspök, és helyezte Balatonkeresztúrra, ahol az ország legszebb rokokó stílusú templomát hozta romjaiból rendbe, nagy szeretettel és ügybuzgalommal. Híveinek szeretett lelkipásztorát épp az iskolai hittanóráról visszatérve támadta meg fényes nappal egy gondozottja, akinek szállást adott és akit anyagilag támogatót. Társaival agyonverték a jóságos plébánost, de pénzt nem találtak a plébánián, amiért elkövezték a gyilkosságot. Hívei zárandoklathoz hasonló sokasággal kísérték utolsó útjára. Szép papi halál, mondhatjuk, s ez igaz. Krisztusi sors. Jöttért ütlegek és halál. Ő már biztos, hogy jó helyen van. Ám az elgondolkozató, hogy ilyen papi halálok sorozatosan történnek hazánkban. A rendőrség pedig csak ímmel-ámmal üldözi a valódi bűnözőket. A bíróság akárhányszor a bűnözők alapvető emberi jogaira hivatkozik (a bűnözés „alapvető emberi jog”?). Ám a meggyilkolt papok élethez való jogára senki sem hivatkozik.

Requiescant in pace!

– bolberitz –

GYÁSZTÁVIRAT A VATIKÁNBÓL

Szemes József halála alkalmából Balás Béla kaposvári püspök címére az alábbi távirat érkezett a Vatikánból:

A Szentatyá fájdalommal értesült főtisztelendő dr. Szemes József pápai káplán, somogyvári címzetes apát, balatonkeresztúri plébános erőszakos haláláról. Az elhunyt a veszprémi, majd a kaposvári egyházmegye hű és derék papja volt hosszú és munkás élete során. Amikor II. János Pál pápa kondoleál Önnek, kedves püspök úr, valamint mindkét egyházmegye papságának és a balatonkeresztúri híveknek, az elhunyt lelki üdvéért és lelkének örök nyugodalmáért imádkozik az Úrhoz, kérve Őt, adja meg a keresztény remény erősségét mindnyájunknak és a feltámadás hitében szívből adja az apostoli áldást.

Magam is szívből kondoleálok és imádkozom az elhunytért.

Tiszteletteljes köszöntéssel

Giovanni Battista Re érsek államtitkár-helyettes

Nemzetközi hírek

Horvátország Közreműködés Rozdanik község újjáépítésében

A polgárháború befejezését követően a Nemzetközi Kolping Szövetség felajánlotta közreműködését egy szétrombolt horvát falu helyreállításában. Különböző német Kolping-családok a károkat szenvedett faluba visszatérők számára nem csak sokféle használati eszközt és felszerelést gyűjtöttek össze, hanem tevékenyen részt vettek a lakások helyreállításában, sőt még egy faluház felépítésében is.

Azóta Rozdanik községben Kolping-család alakult meg, amely máris széleskörű tevékenységet bontakoztat ki a felnőttek képzésében és az ifjúsággal való foglalkozásban.

Jelenleg a meglévő műhelyek felszerelését szeretnék korszerűsíteni és ezzel összefüggésben az iparosok szakmai felkészültségét továbbfejleszteni. A kezdeményezés által további munkahelyeket lehet teremteni, ami a munkanélküliség csökkenését eredményezheti.

Brazília A szociális munka szócsöve és központja

A szociális nehézségeknek és az enyhítésüket célzó erőfeszítéseknek általában kevés figyelmet szentel a mai tömegtájékoztatási rendszer. Így van ez Brazíliában is.

A Rio de Janeiro körzetéhez tartozó tanguai Kolping-család most megtalálta a módját, hogy saját tevékenységéről és más szociális intézmények programjáról és munkájáról közvetlenül informálja a szélesebb nyilvánosságot. A Kolping-család egyesületi bázisán kis helyi rádióadót működtet. A város valamennyi szociális kezdeményezése számára megfelelő adásidőt biztosítanak, hogy a város szociális problémáiról és saját munkájukról informálhassák a lakosságot. Kiderült, hogy az emberek szívesen veszik igénybe ezt a lehetőséget és ezáltal a közhasznú tudnivalók nem vesznek el az általános információk özönében.

A tanguai Kolping-család egyesületi helyiségeiben gépirási és számítógépes oktatást, továbbá kézimunka- és varrótanfolyamokat tartanak, valamint a fiatalok és a családok részére gazdag általános képzési programot is kínálnak. A helyi Kolping-ház ezáltal Tangua város szociális tevékenységének gyűjtőpontja lett, ahol egymásra találhatnak a társadalmilag elkötelezett keresztények.

KOLPING *írásai*

Kolping a szülő és gyermek viszonyáról

(„Néhány szó a nevelésről” – Kolping, 1854 –)

A múltkoriban egy igazán tiszteletré méltó úriember egy elég vaskos könyvet küldött azzal, hogy olvassam el és írjam meg arról a véleményemet, elsősorban nem is neki, mint inkább más emberek számára. Nos, általában erősen idegenkedek attól, hogy más emberek munkáját bíráljam, különösen pedig könyvüket. Kézbe véve és átlapozgatva végül is úgy éreztem, ez nem fog menni... Volt ugyan életemben olyan időszak, mikor minden könyvet elolvastam, ami a kezem ügyébe került, csak könyv legyen az... Idővel viszont azt kellett tapasztalnom, hogy minél többet olvastam, az életben annál gyámoltalanabb lettem, és rá kellett jönnöm, hogy a témák megválasztásában és azok értékelésében gyakran alaposan melléfogtam... Érthetően tehát némi gyanakvással vettem kézbe a szóban lévő könyvet és nem égettem éppen a vágytól, hogy azt el is olvassam. A könyv témája elég komoly ugyan, mégsem olvastam el, és belátható időn belül nem is fog erre sor kerülni, habár tisztelem a szerzőjét és elhiszem, hogy a tárgykőről többet gondolt át és olvasott végig, mint jómagam. Úgy gondolom azonban, hogy az én gondolataim e témában egészen más irányba haladnak, mint a szerzőé. A könyv ugyanis a gyermekek neveléséről szól, és útmutatásokat ad szülők és tanítók részére arra nézve, hogy miképpen kell a gyermekeket nevelni. Hát bizony vakargattam a fülem tövét, miközben sorjában átfutottam az egyes fejezeteket és paragrafusokat, és felkiáltottam magamban, bárcsak le lehetne írni ezeket egy könyvben!

Gyermekeket nevelni! Mennyi mindent jelent ez! És egy könyv szerint kelletne ennek végbemennie, fejezetek és paragrafusok szerint mintegy zsinórmérték szerint, ilyen hosszan és olyan szélesen és semmiképpen sem eltérve ettől!

Nem, ez így nem lehet – mondtam magamban –, egy ilyen könyvvel ugyanis úgy szoktam beszélni, mintha a szerzője előttem állna. Közben egy ideig kitékintettem a könyv mellől a világba, mintegy a múltat kutatva és újra kimondtam: Nem, ez nem így történt eddig sem, és nem is fog menni a továbbiakban sem. A gyermekek neveléséről szóló igazi fejezet nem található meg könyvben és szeretném látni azt az embert, aki képes

volna azt megírni. Engem is neveltek, apámat és anyámat is nevelték, valamennyi iskolatársam kapott nevelést, és azokat az embereket is mind felnevelték, akik eddig és most is körülöttem vannak, egyiket sem könyv szerint. Amennyiben itt-ott valami nem is volt és még most sincsen rendjén, akkor az nem azon múlt, hogy nem volt kéznél egy könyv, mely szerint a hámból kicsapó fiút vagy a lányka hiú makacsságát meg lehetett volna regulázni. A hiányosság oka mindig egészen más volt, amit most, őszülő fejjel már nagyon jól tudok. Újra átgépsztem hát a könyv valamennyi fejezetét és paragrafusát, és mivel nem találtam meg, amit kerestem, félre is tettem – és ott fekszik immár hosszú hónapok óta, és ha az, aki küldte, nem jön érte, akkor úgy is marad – olvasatlanul.

Hogy miképpen kell bánni a csecsemővel, azt a bábaasszonynak kell tudnia, és az anyát erre meg kell tanítania, amennyiben még nem tudná. Hogy miképpen kell fiúknak és lányoknak becsulni az ábécét, hogyan kell megtanulniok betűket rajzolni és szavakat leírni, a számokat felfogni és szám-példákat megoldani, ahhoz a tanítónak kell érteni és hogy milyen úton-módon lehet a legcélszerűbben ezeket elvégezni... Hogy mire tanít a vallás, hogyan szólnak annak igazságai és végtére mit követelnek ezek az embertől, az végül is a papnak a dolga. Hasonlóképpen még igen sokféle ember a legkülönbözőbb szakmában tevékenykedhet a kis emberek *kiképzésében*, könyvek segítségével és könyvek nélkül is, de ami a nevelést illeti, az egészen máshol kezdődik és a vége is máshol zárul le. Ez a határozott véleményem.

A nevelés az életből fakad és csak az életbe ágyazva mehet végbe. Magát az életet nem lehet könyvbe foglalni, nem lehet képletekbe szorítani. Ha vannak is az életnek törvényei, melyekből tételek vezethetők le, azért mindezek a tételek, törvényszerűségek, szabályok és tantételek még nem alkotják magát az életet. Ahhoz még hozzátartozik valami, amit nem lehet csak úgy egyszerűen megragadni, ... mert az olyan titokzatos mélységekből ered és bontakozik ki, hogy annak legbelsejére még nem tudott senki sem beelátni. Honnan származik az élet,

az emberi élet, ami bennünk létezik és mozog? A kérdésre csak vallásos felelet létezik, és Istennek hála, hogy van ilyen. Ha erre nem lenne válasz, akkor itt is olyan korlátokba ütköznénk, mint oly sok egyéb, mélységeket és magasságokat ostromló kérdésben. Eszerint az emberi életet Isten teremtette, mégpedig minden evilági nem emberi lélettől lényegében különbözöre. A Teremtő továbbá ezen emberi élet mélységébe a saját képességét véste bele és domborította ki, és emiatt olyan titokzatos ez az emberi élet, hogy meghatározása teljességgel lehetetlen... Megteremtette tehát Isten ezt az emberi életet a saját képére és hasonlatosságára, de többet is tett és rendelt el. Az élet életből fakad, mert az élettelen nem képes életet szülni. Az élet viszont, mely életet fakaszt, csak azonosat hoz világra, mégpedig nem oly módon, hogy az új életet magából kilöki és így önmagától elidegeníti – Isten sem így járt el a teremtett emberrel –, hanem úgy, hogy az előző az utóddal és az utód az előddel olyan bensőséges, titokzatos módon együvé tartozik, hogy ennek kimerítő jellemzésére a beszéd és az írás itt is elégtelennek bizonyul. Senki emberfiának sem sikerült még teljességgel megmondani, hogy legbensőbb lényükkel miképpen tartoznak össze az apa és az anya, és ugyanolyan kevésbé azt, hogy milyen mélyen és bensőségesen nőttek egybe a szülők a gyermekekkel és a gyermekek a szüleikkel. Sok minden szépet és csodálatosat – de értelmetlen és balga dolgokat is – mondtak és írtak erről, mióta szülők és gyermekek vannak ezen a földön, e titok mélységébe azonban még senki sem tudott behatolni. Az élet ugyanis mint Istentől eredő élet mindenkor titokzatos volt és az is marad. Csak egy dolgot tudunk biztosan: az evilági emberi életben nincsen még egy olyan kapcsolat, mely olyan bensőségesen összetart, olyan erősen nőtt egybe és olyan természetesen ágazik szét, mint a szülők egymásközi és a szülők és gyermekek közötti közcsonos viszony. Köteteket lehetne erről írni, miközben egyetlen a gyermekekkel együtt a szemünk elé kerülő házaspár életszerűen és gyakorlatiasan többet mond, mint amennyit akárhány könyv képes volna elmondani. Az apának az anya a *mindene*, az anyának az apa a *mindene*, a gyermekek számára – természetesen csak bizonyos fokig, aminek a megvilágítására még vissza fogunk térni – a szülők a *mindenük*. Így fogalmaznak természetesen és egészeséges érzéssel, éppen ezzel a *mindennel* fejezve ki az egymás közti csodálatos kapcsolatuk titkát. Ifjúságától ferdén fejlődött az, akit ez illet és nem fogja fel.

Ha a gyermekek neveléséről van szó, akkor véleményem szerint elsősorban nem is magukról a gyermekekről van

(Folytatás a 3. oldalról)

szó, hanem a dolgok természetéből fakadóan a főbb kérdések azokra vonatkoznak, akikre a *nevelés tartozik*. Mivel Isten és a törvény szándéka szerint a gyermekek nevelése azokra tartozik, akik az életet adták nekik, úgy a szülőkre tartozik, mert a nevelés maga is az élet. A szülők hozzájuk hasonló utódoknak adnak életet és ezért hozzájuk hasonlóan is nevelik azokat... Mivel pedig a nevelés a valódi, gyakorlati élet dolga, a tettek és következményük állandó kölcsönhatása közben megy végbe, ezért ha nem is minden, de a legtöbb a szülőkön múlik. A gyermek a szülői befolyás szerint él, még akkor is, ha már régen szerteszéjjel tekinget a széles nagyvilágban önkéntelenül még mindig a szülők élete szerint igyekszik tájékozódni a világban. Az ő szemükkel tekint a gyermek a világra, mérvadóan az ő véleményük hat a gyermekre. Az ő szívük a gyermek számára életre szólóan értékmérő marad, ők, a szülők hangolják az érzelmeik hangsorát a gyermekben. Amint ez végbement, és a fiatal, zsenge emberi lény egyszer beleéltte magát a szülők gondolkodásának és érzéseinek zsinórmértéke, ami neki annyira természetesen megfelel – az első benyomások maradnak ugyanis a legmélyebbek –, akkor már nehéz lesz azt egy teljes, hosszú életkoron át belőle kiírtani. Az ugyanis olyan mélyen és erősen ágyazódott be, hogy amikor azután vastag könyvekkel jönnek elő az emberek, akkor már régen késő lesz. *A szülők példája az élő könyv, eszerint kell szükségyszerűen a gyermekeket nevelni*. Ebből az eleven könyvből olvasnak és tanulnak a gyermekek – még mielőtt meglátják a napvilágot –, és tanulmányozzák folyvást a továbbiakban is szellemi nyitottsággal és szívbeli készséggel oly annyira, hogy végül a szülők tetteiből és magatartásából kikövetkeztethető és azok számára is nehezen magyarázható jelzéseket tökéletesebben értelmezik és – utánozzák, mint maguk a szülők. Minden nevelési bölcsesség fő fejezete, amit éppenséggel ebben a könyvben nem lelttem meg és ezért az egész könyvet is félretettem, tehát a szülők életéről szól. Hangsúlyozom, őket magukat kellene megnevelni, jól és alaposan megnevelni, mielőtt a gyermekek nevelése valamelyest is sikerülhet és jó gyümölcsöt hozhat. Természetesen az, amit valaki nem tud, azt nem is adhatja tovább. Tartósan nem képes valaki azt megjeleníteni, ami nem a saját lény. A legjobb színész is kiesne a szerepéből, melyet a színpadon mesterien megjátszik, ha ezt a szerepet akár csak huszonnégy órára az életbe is át kellene vinnie. Ha a szülők nincsenek jól nevelve, akkor a gyermeknevelésük is tévútra keveredik. Amennyiben a szülők életkönyvében hazugság és csalás, harag és egyenlenség, hideg önzés és a hitetlenség mérgező dudvája áll, akkor a gyerme-

ki lélekből akárhány tanító pálcája sem képes kihajtani a hamisságot, az önzést és a magasabb rendű iránti tiszteletlenséget, és a tudós nevelési bölcsességekkel teli könyv is csupán édeskeveset vagy semmit sem képes elérni. Ha viszont a gyermek a szülők életkönyvében hamisítatlan és tiszta keresztényi erkölcsöt olvasott ki, szívével ezeket tanulmányozta, mert a gyermek kizárólag a szívével tanult, ha a szülők világitó példája gyakorló iskolaként olyan időben áll szemé előtt és a szívben gyökerező érzelmi világa előtt, akkor ehhez kötődik további nevelésének az a csodálatos aranyfónala, mely annál bőségebb gyümölcsöt hoz, minél frissebben és könnyebben megy végbe.

Ne feledjük eközben, hogy a szülők egy párt alkotnak, egy Istentől egybekötött párt, melyet a gyermekek nevelése szempontjából nem szabad elkülönítve tekinteni. Nem elégséges tehát, hogy az apa helyesen nevelt és az anya is helyesen nevelt legyen, hogy az anya igazi anya, az apa pedig egyáltalában nem rátermett apa legyen, valamint az sem, hogy mindegyikük önmagában valamelyest megállja a helyét, hanem a szülőknek együttesen kell egy élő, eleven szertetben egybefont egységet képezni, mégpedig azért, hogy a gyermek az életben ne találkozzon semmilyen hamis, kétértelmű olvasattal – és ezáltal inkább a rosszabbat tanulja meg.

Amit itt mint a nevelés fő fejezetét tüntettem fel, nevezetesen a szülők életét, az nem található meg egyetlen könyvben sem, és aligha lehet azt egy könyvben leírni. És ha valaki csak akkor adna ilyent a szülők kezébe, amikor a gyerekek már megvannak, vagyis amikor a nevelés már teljes folyamatában van, az zsákutcába keveredne és megkésne, nagyon is megkésne. A mi Urunk sem nyomott az első szülők kezébe egy szá-

bályokkal teli könyvet, amikor szülőként megalkotta őket, hanem miután *igen jónak* megteremtette, minden szükséggel ellátta őket és ezt mondta nekik: *növekedjétek és sokasodjatok és töltsétek be a földet!* A jó szülők számára a helyes nevelési bölcsesség magától adódik. Azt pedig, hogy a szülők jók legyenek és hogyan lesznek jók, azt nem igen lehet könyvekből megtanulni, hanem azt mindig újra meg kell élni, helyénvalóan kell végigélni. Feltétlenül hozzátartozik ehhez egy megfelelően hasznosított ifjúkor és a kereszténység buzgó és gyakorlatias tanulmányozása.

Ilyenféléket gondoltam magamban, miközben félreraktam a könyvet azzal, hogy nézeteimet e témában adott időben még bővebben kifejtem. A folyóiratunk (Rheinische Volksblätter) ugyanis elsősorban a családoknak szól, és végtére a gyermeknevelés a családokban döntő fontosságú kérdés. Vigyázzunk arra, hogy helyesen fogjuk meg a dolgot, és ne rekedjenek meg azok, akiket különösen illet, az olvasásnál és a kritizálásnál, hanem igyekezzen mindenki a nagyobb és kisebb gyermekek valódi nevelése által egy jobb nemzedék és egy boldogabb jövő kialakításában közreműködni. Ez a két dolog olyan szorosan és szükségszerűen függ össze, hogy egy jobb, boldogabb időszakba vetett reményünk éppen akkor válik oktalansággá, ha nem munkálkodunk elszántan és örömmel azon, hogy mi magunk és mindenki, aki velünk és körülöttünk él, jobb legyen. Az emberek közötti minden megjavulás viszont csak a nevelés útján megy végbe. Induljunk el ezen az Istentől kijelölt, helyes úton és amihez aztán az emberi erő nem bizonyul elégségesnek, azt Isten kegyelme a boldog célba fogja vezetni.

(Megjelent a Rheinische Volksblätter 1854. évfolyamában)

Mama, Papa, Ó, meg Én

Szülők és gyermekek

„Tiszteld atyódat és anyódat!”

Már születésünk ténye is azt bizonyítja, hogy másoktól függünk. Emberi természetünkől fakad, hogy az életet mindannyian kapjuk.

Ez a magyarázata annak, hogy személyiségünk és akaratumk fejlődése ellenére az engedelmisség lényünk szerves része. A gyermek tapasztalatból tudja, hogy engedelmeskedni jó, attól nyugodt a lelkiismerete. Azt mondja a negyedik parancsolat is: „Tiszteld atyádat és anyádat!” Az ember ezt elsősorban nem konfliktusként fogja fel, hanem a béke és az öröm forrásaként. Nem vitás, hogy előfordulnak feszültségek, és csak ekkor jut igazán előtérbe az engedelmisség. De még ha ki sem ejtjük a szót, ha minden zökkenőmentesen zajlik is, a természetes engedelmisség akkor is megnyilvánul a családi életben. Szalézi Szent Ferenc mondta: „Az engedelmisséget inkább szeressük, mint hogy tartsunk tőle”.

Mivel kaptam és állandóan kapom az életet, az engedelmisség valamilyen formában hozzátartozik az életemhez. Ennek az igazságnak a felismerése felszabadít. Ugyanakkor minden emberi rokonszenvre, tekintélyre, függőségre épülő viszonyokat áthatja egyfajta tehetetlenség, erőszak és bizalmatlanság, mégpedig gyermekkorunktól kezdve. Gyánakodva figyelünk másokra. A félelem a hatalom rossz tanácsadója. „Mi rosszabb a rémuralomnál? – A rémült uralom!” A hatalomvágy ősi ösztönként él az emberben. A tekintély tehát, mindezek miatt, mint minden más emberi érték, szakadatlanul megváltásra szorul.

A felettes megjárása, bármennyire tiszteletre méltó is a betöltött hatáskör (például a családban, a társadalomban, az egyházban), továbbá a szerep és a tekintély élvezésére való törekvés (például a sajtóban, rádióban, televízióban való szereplés, a tehetség és szóbeli készség fitoktatása) olyan dolog, amelyről meg kell szabadulni. Krisztus felszabadítja és megváltja a hatalmat, azt

tanítja róla, hogy szolgálattá kell válnia. Nem átlátszó, kétszínű szolgálattá, amely a jószívűséget arra használja fel, hogy az embereket hatalmába kerítse, és megakadályozza önállóvá válásukat. Olyan szolgálattá kell lennie, amely segít másoknak megtalálni önmagukat. „Az előljáró legyen olyan, mint a szolga!” (Lk 22,26).

Amikor a tekintéllyel kapcsolatos krisztusi magatartásról beszélünk, választ kell adnunk egy kérdésre, amely a nászmise szentleckéjével kapcsolatban merül fel. Ezt olvassuk: „A férfi feje az asszonnak, akárcsak Krisztus az Egyháznak” (Ef 5,23). Azt tanítaná az Írás, hogy a férfi a család feje, s az asszony alá van rendelve? Ha pontosabban megvizsgáljuk, kitűnik, hogy nem ez a szöveg értelme. Az „akárcsak” szónak különös figyelmet kell szentelnünk ebben a szentleckében. Pál apostol olyan társadalomban élt, amelyben valóban a férj volt a család feje. De üzenetének nem ez a lényege. Azt akarja mondani, hogy a férj és feleség közötti kapcsolatnak olyannak kell lennie, mint amilyen Krisztus és az egyház közötti viszony. Ezen a szeretetet, odaadást érti. Az apostolnak tehát az volt a szándéka, hogy a családon belüli hatalmi viszonyról nyilatkozzék. Arról tesz tanúbizonyságot, hogy bármilyen legyen is a hatalmi viszony kor társadalmában, mindenképpen át kell hogy hassa Krisztus Lelke, a szolga és a szeretet szelleme.

Szeretetre való nevelés

A nevelés szolga. Aki a gyermeket lebecsüli, az önző. A gyermeket olyan tárgynak tekinteni, amelyet személyiségünk és vágyaink másává formálhatunk, szintén önzés. Minden gyermek sajátos és egyedi lény. Új ember, nem pedig önmagunk megismétlése. A szülőknek ezt az életet kell szolgálniuk: fel kell szabadítani, hogy önmaga lehessen.

Eszolgálattal valóban abból áll, hogy az ember a gyermekeknek útmutatást adjon. Nem lehet mindent ráhagyni, mert akkor a gyermek nem önmagává, hanem önmaga rabszolgájává válna.

Fokozatosan válik önmagává: minél inkább belenő a szeretet fölszabadító parancsába: Istennek, mindennek forrásának és embertársainak szeretetébe. Az anyának igyekeznie kell, hogy megmagyarázza, mire van bízva minden emberi élet. Meg kell tanítania a gyermekét, hogy vele együtt imádkozzék. Válaszolnia kell a gyermek neki feltett kérdéseire, amelyek a betlehemi jászolra és a keresztre vonatkoznak. Bölcseken kell megmagyaráznia, mi a jó, és mi a rossz. De mondanivalójánál fontosabb a családi légkör, valamint hitének őszintesége, szeretetének valósága.

Aszülő soha annyira tehetetlennek nem érzi magát, mint amikor azt látja, gyermekeire önkéntelenül is átvizsi saját rossz tulajdonságait. Ez az áteredő bűn állapota. De keresztény lévén, bizakodik benne, hogy osztozhat gyermekével olyasmiben is, ami hatalmasabb a bűnnél – a megváltásban. Ez annyit jelent, hogy a gyermek életét egyre jobban áthatja a hit, a remény és a szeretet. Hasonló a helyzet, amikor a gyermeket a felebaráti szeretetre neveljük. Nyilvánvaló, hogy a szülők önzése – és ki nem ilyen? – átszáll a gyermekre. De még nyilvánvalóbb, hogy átadják neki jószágukat, türelmüket, kölcsönös szolgálatkészségüket is, ugyanúgy, mint ahogy másoknak is. A szeretetre való nevelés lényegét röviden így fogalmazhatnánk meg: megtanítani a gyermeket arra a művészetre, hogy örülni tudjanak és osztozzanak mások örömeiben. Ha ezt megtanulták, segítő kezet nyújtanak a szenvedőknek. Sőt, lehet, hogy ez felébreszti bennük a hivatástudatot, hogy egész életüket az emberiség, az Isten országa szolgálatának szenteljék. Boldog az a szülő, aki minden kényszer nélkül ilyen lehetőség előtt is nyitott szívvel áll.

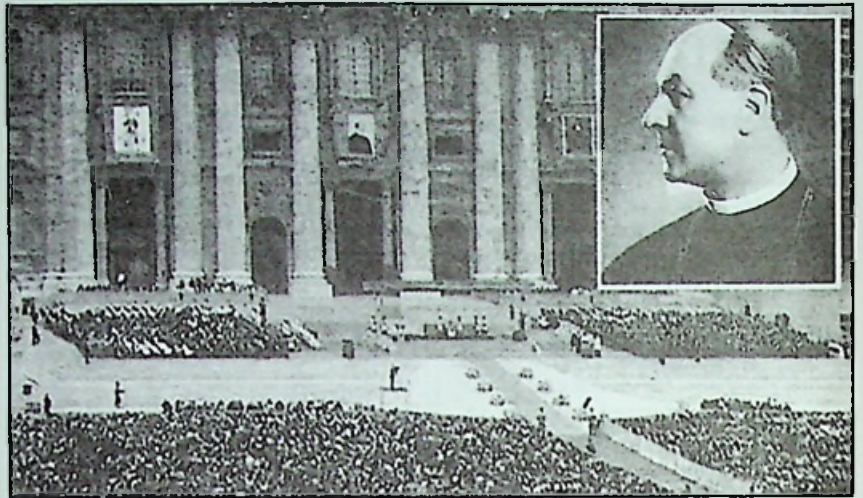
(Részlet a holland

„ÚJ KATEKIZMUS”
című könyvből)

† Apor Vilmos boldoggá avatása

Ötezer magyar zarándokolt Rómába, Apor Vilmos boldoggá avatására. A kilenc szentünk után a XX. század végén várhatóan ő lesz a modern idők első magyar szentté avatottja.

Bárá Apor Vilmos 1892. február 29-én Segesváron született főnemesi családból. 1915-ben szentelték pappá. Először káplán, majd katona-lelkész, s 1918-tól Gyulán plébános. 1941. március 2-án foglalta el a győri püspöki széket. Nagy hangsúlyt fektetett a szociális problémákra, s fölkarolta a munkásfűjűságot. Bárói birtokaiból és egy-

házi javadalmaiból származó jövedelmét mindig megosztotta a szegényekkel, a rászorulókkal. Bátran szembe szállt az erőszakos törekvésekkel, mindent elkövetett az üldözöttekért. A győri gettóba zárt zsidók megmentéséért szembeszállt a hírhedt Gestapoval, sőt Hitlernek írt személyes üzenetében ekként fenyegeti azt: „Az isteni törvények a fűhret is kötelezik. Eljön az idő, amikor majd a világ és az Isten ítélőszéke előtt felelnie kell tetteiért.” Vértanúhalálát is az okozta, hogy a püspökvárba menekült lányok, asszo-

nyok épségét védte, s egy részeg orosz katona lövése terítette le 1945. március 30-án, nagypénteken. Húsvéthétfőn, mikor megtudta, hogy védencei megmenekültek, a következőket mondta: „Hála istennek! Tehát a jó Isten elfogadta áldozatomat.” – S ezzel örök álomra hunyta szemét.

Apor Vilmos püspök nemcsak származása szerint volt nemes, de lelkiismeretes emberi nagysága is azzá tette, kinek jelszava a következőként hangzott: „A kereszt erősíti a szelídet, és szelídíti az erőset.”

Civil személyiségek a nemzet szolgálatában

SZÁZAK TANÁCSA ALAKULT

A Magyarok Világszövetsége nemzeti együttműködési bizottsága ajánlással fordult társadalmi, kulturális szervezetekhez, hogy elnökségi, vezetőségi ülésükön közös egyetértéssel állítsanak össze egy névsort azokról az országos vagy a helyi közéletben szerepet vállaló civil személyekről, akik magatartásukkal, megnyilatkozásaikkal bizalmat szereztek. Száznál több szervezet tett eleget a felhívásnak, s a beküldött névsorokban kétezer-ötszáz név szerepel az ország minden részéből. Az MVSZ anyaországi elnöksége azt a száz személyt, aki a legtöbb ajánlást kapta a beküldött névsorokban, tanácskozáásra hívta össze: az ország mai helyzetében hogyan viszonyozhatnák az irántuk megnyilvánuló bizalmat. A Magyarok Anyaházában október 30-án a zártkörű tanácskozáson az összefogás szükségességéről szölkak. Egyöntetűen alakult ki az a vélemény, hogy közéleti tevékenységükben, a nemzet szolgálatában is vállalniuk kell azt a felelősséget, amelyet a bizalom rájuk ruház.

Többségi szavazással a százak tanácsa nevet választották maguknak a következők:

Albert Gábor, Andrásfalvy Bertalan, Balassa Sándor, Balczó András, Bakay Kornél, Bánffy György, Báthory Katalin, Bencsik András, Bessenyei Ferenc, Béres József, Bíró Zoltán, *Bolberitz Pál*, Budai Ilona, Chrudinák Alajos, Csath Magdolna, Csete György, Csoóri Sándor, Csúcs László, Czákó Gábor, Czine Mihály, Dénes János, Dobó Andor, Döbrentei Kornél, Dörner György, Endrey Antal, Erdős László, Fekete

Gyula, ifj. Fekete Gyula, Gidai Erzsébet, Glatz Ferenc, Görömbei András, Grosics Gyula, dr. Gyulay Endre, Halász Péter, Hegedűs Lóránt, Horváth Lajos, Jankovics Marcell, Jobbágyi Gábor, Kádár Béla, Kahler Frigyes, Kanyar József, Kellermayer Miklós, Kiss Dénes, Kiss Gy. Csaba, Kiszely István, Kocsis István, Koltay Gábor, Koós Ferenc, Kopátsy Sándor, Kósa Csaba, Kósa Ferenc, Kosáry Domonkos, Kozma Imre, Kristóf Attila, Kunszabó Ferenc, Kurucz Gyula, László Gyula, Lovas István, Macskássy Izolda, Mádl Ferenc, Makovecz Imre, Márton János, Medveczky Ádám, Medvigy Endre, Melocco Miklós, Mócsi Ferenc, Murányi László, Nagy Gáspár, Nemeskürty István, Pálffy G. István, Pap Gábor, Papp Lajos, Pokol Béla, Pomogáts Béla, Pongrácz Gergely, Pozsgay Imre, Práczki István (póttag) Pungor Ernő, Püski Sándor, Rácz Sándor, Raffay Ernő, Sándor András, Sánta Ferenc, Sára Sándor, Sinkovits Imre, Somogyi Győző, Somodi István, Szentmihályi Szabó Péter, Szervátiusz Tibor, Szíj Rezső, Szijártó István, Szokolay Sándor, Szörényi Levente, Szűcs Máttyás, Tőkéczi László, Varga Domokos, Várkonyi Balázs, Vígh Károly, Vödrös Attila, Zaccsek Gyula, Zétényi Zsolt.

Örömmel adunk helyet a fenti cikknek, melyből kiderül, hogy prof. dr. Bolberitz Pál pápai prelátus, a Magyar Kolping Szövetség volt országos prézese, lapunk főszerkesztője a jelenlegi magyar kiválóságok között is a legkiválóbbak közt szerepel.

Gratulálunk!

Megkérdeztük...

Zoltai Ferencet

Folytatjuk riportsorozatunkat. Ebben a számunkban Zoltai Ferencet, a csepeli Kolping-család elnökét, a Magyar Kolping Szövetség elnökségi tagját kérdeztük múltjáról, jelenéről, jövőről.

☉ *Kedves Feri bácsi, oly sokszor hangzik el az igény a mai Kolping családok tagjai részéről, hogy egy kicsit a múltból, a hajdani Katolikus Legényegyletről szeretnék többet hallani. Te, mint a Magyar Kolping Szövetség elnökségének tagja, a Kolping testvérek doanije, kérlek, meséld nekünk a gyökerekről!*

■ 1925-ben Bolyban születtem. Már egészen kisgyermekkorú élményeim vannak arról, hogy milyen virágzó élet folyt a Katolikus Legényegyletben. Főleg a tavaszi és téli szezonban volt számunkra felejthetetlen, amikor színdarabokat adtunk elő és mint gyermekszereplők, léptünk fel akár prózával, verssel, dallal, lényeg az volt, hogy együtt szerepelhettünk, együtt tehattunk a faluért, a közösségért, egymásért. A bolyi Katolikus Legényegylet 1889-ben alakult, minék utána a sok iparoslegény és mesterember egy önálló székházat épített, amit saját otthonunknak tekintettünk. A színpadot például olyan cserélhető színpalakkal építették meg, amely akkoriban igen komoly technikai megoldásnak számított. Édesapám már 1910-ben jeleskedett, mint asztalosmester és nagy részt vállalt a ház megépítésében.

Ikertestvéremmel már tíz éves korunkban szavaló- és dalversenyt nyertünk, de emlékszem, hogy óvodás koromban egyszer az akkoriban volt nagy „sláger” énekeltem, a „32-es baka vagyok én” címűt. Nagy siker volt.

A jobb megértés végett ki kell hangsúlyozni, hogy akkoriban a családok sokkal szorosabb kötelékben éltek. Ahová tartozott az apa, az anya, természetesen oda tartoztak a gyerekek is. Egy fiú a hat elemtől, majd a három inasév után felszabadult, szakmával rendelkező iparos legénnyé vált. Ezután még boldogabban járt be a legényegylet házába, hogy ott tevékenykedjen. Nagy vonzereje volt ugyanis a színpadon kívül a táncmulatságoknak, különböző gyűléseknek, sportversenyeknek. Saját könyvtárunk volt, ahol az önművelést és a művelődést folyamatossá tették az idősebb mesterek és tanítók.

Mi már 1926-ban megvalósítottuk a családi legényegyletet, ahová leányok is tagként léphettek be. Nem dicsekvésképpen, de a németek csak 1933-ban vezették be ugyancsak.

A káplán volt a titkár és minden tanító vezetőségi tag volt. Ehhez párosult a mesterek színe-java, akik együtt alkották a Katolikus Legényegylet vezetőségét. Ők választották az úgynevezett 1. dékán, 2. dékán ifjúsági vezetőket. A dékán mindig a legjobb volt a jók között. Nagy fegyelemben, szigorúságban éltünk. Csak zártkörű rendezvényeket tartottunk. Volt külön söröző, biliárdterem – a már említett színpadon és könyvtáron kívül. Aki közénk tartozott, nem kívánkozott a kocsmába. Így maradéktalanul megvalósult az a szellemiség, amit Kolping Adolf 1856-ban az első magyar legényegylet megalapításakor – mint személyes jelenlévő – mondott: „A Kolping-mozgalom egy iskola, ahol a vallásnak, erkölcsnek, munkának, szorgalomnak van helye, s mindez meglegházát jelenti a becsületes családi életnek.”

● *Mindezek után a hagyományok továbbviteléről is hallhatnánk?*

■ A hagyományok? Természetes, hogy nagyapám, apám adták, illetve – az ő gyermekeik – mi adjuk át az erkölcsi értékeket és hagyományokat és nagyon bízom benne, hogy ez a folyamat nem áll meg. Annak idején bevált szokás volt, hogy az érett iparoslegények zsebükből a Kolping igazolvánnyal elindultak Európába továbbtanulni (vagyis nem mostanában indulunk először – a szerk.). Hazajövet továbbadták a megszerzett tapasztalatokat az itthoniaknak teljesen önzetlenül, nem tekintve saját érdekeiket. Egyébként nagyon aktuális a kérdés. Jövőre lesz 150 éves évfordulója 1848-nak. Javasolni fogok egy hagyományörző emlékversenyt. Mert ez is egy lehetőség a fiataloknak a kibontakozásra. Mi például 1948-ban a 100 éves évfordulón komoly díjakat nyertünk egy hasonló jubileumi versenyen. Állíthatom saját tapasztalatból, hogy nagyon jó iskola egy ilyen szereplés az ifjúság részére úgy énektudás, szavalókészség, mint az életben nagyon is fontos szónoki képességek megszerzéséhez. És egyáltalán, hogy annak az ifjúnak – úgymond – jó fellépése legyen, ilyen lehetőségeket biztosítani kell. A hagyományörzés egy másik fontos megnyilvánulása a szociális érzékenység megőrzése és gyakorlása. 1942-ben a polgári iskola elvégzése után lettem önálló legényegyleti tag. 1944-ben

már a doni hadiözvegyek és hadiárkvak részére rendeztünk segélyakciókat, amiben főként a diákok voltak a főszereplők, mert a legények java katona volt. Itt kell megemlíteni, hogy ezek a legények azért is lettek mind olyan kiváló emberek, mert az iparos, a mester igenis felelt az inasáért. Nem csak szakmát adott a kezébe, de erkölcsi értéket, becsületes életvitelt plántált belé.

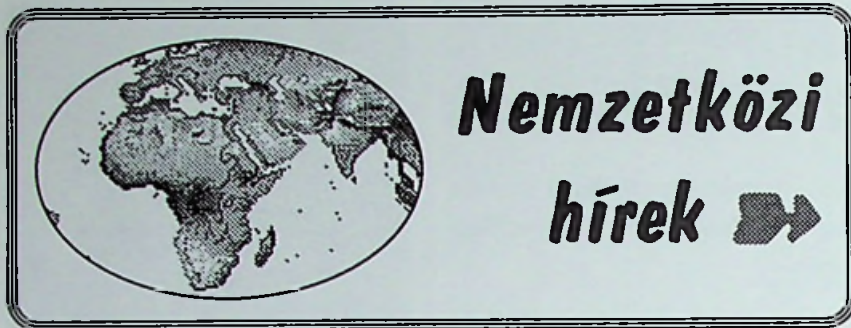
● *És az elmúlt negyven évben hogyan szunnyadt a parázs?*

■ 1945-től még működött a KIOE, azaz a Katolikus Ifjúsági Munkás Országos Egyesület. A Gát utcában volt a székházuk, ahol a munkás lelkesedés székelt és ők még egy ideig kijárhattak a tanoncotthonokba. A kolpingi vezetők sok segítséget nyújtottak a számukra. 1948-ig volt erre lehetőség. Azután jött az államosítás és hasonló sorsra jutottunk, mint az egyház. Mindent elvettek, még egy kép se maradt. Pedig – mint említettem – mindent a saját kezünkkel építettünk.

Később valamennyien, ki-ki a saját élete útján vitte tovább azt a szellemiséget, melyet – a család, a munka, a keresztény közéletiség – 150 évvel ezelőtt Kolping Adolf határozott meg számunkra. Jómagam is a kolpingi gyökereknek köszönhetem, hogy 1960-tól harminc éven át a Budapest Kórusban énekelhettem, majd az Állami Kórusban, mint profi énekes szerepelhettem. A közelmúltban jártam az Európa-Kolping Kongresszuson Bécsben, ahol a záróünnepségen énekeltem az Ave Mariát. Dicsekvés nélkül mondhatom, osztatlan siker volt.

● *A múltból minden bizonnyal egy egész könyvet tudnánk írni, de a hely szűkössége miatt – kérlek – tekintsünk most a jelenbe!*

■ Az újrakezdés a mi mozgalmunknak elsők között sikerült a rendszerváltozáskor és itt ugyancsak a szellemiségünkre (Folytatás a 8. oldalon)

Nemzetközi hírek

(Folytatás a 7. oldalról)

kell hivatkozzak, ami mindig képes volt megfelelni az időszerű feladatoknak. A kezdeti problémán, a szervezeti felépítésen hamar túljutottunk és azt lehet mondani, hogy viharos gyorsasággal a sok kis család egy országos szervezetté, egy nagy családdá nőtte ki magát. Itt kell megjegyezni, hogy mindez a németek igen nagy mértékű anyagi és erkölcsi áldozata nélkül nem lett volna elképzelhető.

Nagyon fontos még, hogy az egyes Kolping családok jól szervezeten működjenek ott, ahol élnek, mert a szubszidiaritás elvének is megfelelően a civil szervezetek jelentik az alulról való építkezés jelentős építőköveit. A háború előtt a civil szervezeteknek óriási tekintélyük volt. Száz évvel ezelőtt például a Vígszínház is egyesületként jött létre. A civil szervezetek alapja a folyamatosság és hagyományörzés. Ezek az egyesületek nevelhetik ki a világi vezetőket, az úgynevezett laikusokat, akik később a világi apostolkodás alapjait képezik.

Itt szeretnék megemlíteni egy Kocpecky nevű mérnököt, aki osztrák, és hazájában igen nagy népszerűségnek örvend. Nagy tekintélyre tett szert a laikusok nevelésében. Talán érdemes lenne vele felvenni a kapcsolatot. Ugyanakkor hangsúlyozom, hogy sokkal többet kellene támaszkodni a lelkipásztori segítség-re. Ha az egyháziak és világiak által összefogott szervezetek közösen mind több fórumot szerveznek, ahol mind többen kapnak megszólalási lehetőséget, akkor mondhatjuk, hogy jól dolgoztunk. Régen is ilyen helyről kerültek ki a községi bírók, a tanítók, jegyzők, mert ők tudtak az emberek nyelvén beszélni és értük felelősséget vállalni. Fontos, hogy a vezetők érezzék a felelősséget az emberek iránt. S akkor nem alakulhatnak ki olyan helyzetek, mint a közelmúltban a Magyar Kolping Szövetségben.

A válságról: Valljuk be őszintén, a helyzet igen válságos volt. Érzésem szerint az előzményeket elütökték. Tisztázni kellett volna, mikor kezdődött a konfliktus, és mi az oka, mert csak személyes okokat nem szabad elfogadni. A baj az, hogy olyan vonalra terelődött, ami a tagokat bizonytalanná teszi. A

németek elhárítják a túltámogatásból következtethető esetleges külső beavatkozás tényét. Ők elismerik a 100%-os nemzeti szuverenitást. Kérem, az ifjúság a jövő! Éppen ezért az ifjúság szervezkedésébe kellene úgy besegíteni, hogy az alulról építkezzék és legyen kapcsolat az egész országra kiterjedő Kolping ifjúság között és ennek szellemében kell vizsgálni a válságból való kiutat. Fontos egy országos ifjúsági fórumot összehívni, mely arra hivatott, hogy az alulról jövő kezdeményezés jogosságát igazolja és állást foglaljon egy kimondottan magyar ifjúsági szervezet kialakításában. Sajnos, a német példa számunkra nem járható. Nem alakítható úgy a szervezet, mint odakint, mert kicsi a létszám és mások a viszonyok. Sajnos, jelenleg külföldi iránymutatás szerint dolgozik a magyar ifjúsági vezetés, és valószínű, hogy a külföldre küldött beszámoló is így születne. Nem szabad, hogy nálunk frakcióit alakítson az ifjúság még országosan sem. Ők ugyanúgy tagjai a Kolping családoknak, mint a felnőttek. Meg kell találni azt a szervezeti formát, ami itthon a legjobb és az is képes lesz képviselni külföldön a magyar ifjúságot, s a legjobban megfelelni az igaz kolpingi szellemiségnek. Örülnék, ha a kezdeményezés a magyar ifjúságban születne meg.

● Ezek után már csak egy kérdés, a jövő...

■ Mindig optimista voltam. Lehetetlenség nincs, csak tehetetlenség. Nem igaz, hogy nem lehet megtalálni a válságból való kilábalás lehetőségét, ha összefogással és alapos munkával áttekintjük a megoldandó problémákat és meggyőző erővel hitelesen tájékoztatjuk tagjainkat az eddigi hibákról és jövőbeni megoldásokról. Nem szabad engedni, hogy az ifjúság valamennyi cselkedetéről ne számoljon be a szövetség elnökségének, de ha lesz komoly ifjúsági szabályzat, akkor meggyőződésem, hogy a problémák nem lesznek többé problémák és a dologról nem kell többé beszélni.

● *Úgy legyen! Isten áldja a tisztességes ipart!* n. s.

Dél-Afrika

Figyelemre méltó kezdés Fokvárosban

A Dél-Afrika Kolping Szövetség erőteljesen igyekszik tért nyerni a Fokvárosi Érsekségben. Már az év elején Fokvárosba (Capetown) helyezték át a szövetség székhelyét Dysselsdorpból. Augustus végén Lawrence Henry érsek által celebrált szentmisével vette kezdetét az ismertető rendezvények sorozata, ahol először kerekén száz meghívott vendégnek mutatták be a Kolping-mozgalom jellegzetességeit és célkitűzéseit. A meghívottak között voltak az egyházmegye papjain kívül még az egyházközi testületek elnökei és más vezető szerepet betöltő világi személyiségek. E nyitó rendezvény után az eszpresszók vezetőségi tagjait ismertették meg a Kolping-mozgalommal. Tervezik, hogy ezután plébániai szinten folytatják prédikációkban az ismertetést, hogy majd a szentmiséket követően az érdeklődőket beszervezzék a Kolping-családok alapítását előkészítő tanfolyamokba.

A Dél-Afrika Kolping szövetség vezetősége arra számít, hogy még az 1997. év vége előtt megalakulnak az első Kolping-családok a Fokvárosi Érsekség területén.

Kongó

Kolping kezdeményezés már Kongóban is

Még 1996. június végén történt, hogy Mbujimayi városában harminc személy megalapította az első Kolping-családot abban az országban, melynek akkor még Zaire volt a neve. Azóta, Mobutu elnök hatalmának megdöntését követően az országot Kongói Demokratikus Köztársaságnak hívják.

Mbujimayi az ország belsejében elterülő Kelet-Kasai tartomány fővárosa, amelyet Mobutu és klikkje több mint harminc éven át fosztott ki és tett tönkre gazdasági és erkölcsi vonatkozásban egyaránt. A korrupció és az erkölcstelen vagyonszerzés hihetetlen méreteket öltött. Az infrastruktúra összeomlott, az állami közigazgatás már alig létezik. Egy ilyen helyzetben a katolikus társadalmi tanítás irányelvei szerinti kezdeményezések – ha csupán szerény mértékben is – hozzájárulhatnak a társadalom átforgalmazásához.

A Mbujimayi Kolping-család programra tűzte a tagok közötti összetartás szorosabbá fűzését, keresztény meggyőződésük erősítését, és mindenek előt megmutatni ennek a hitnek a kihatását a mindennapi társadalmi és gazdasági életre. Az anyagi viszonyok javítására egy termelőszövetkezet alapítását vették tervbe, szója- és mogyoróolaj, valamint növényi alapanyagú gyomirtószer előállítására.

NYUGAT

KÖRZETI HÍRADÓ

Győri levél

Kedves Kolping Testvérek! Lapunk hasábjain is szeretnénk mi, a Győri Kolping Család tagjai köszönetet mondani prézesünknek, Árky Zoltán atyának. Ő augusztus 3-án, a délelőtti 11 órai szentmisén elköszönt tőlünk, mert nyugdíjba vonult, így már nem ő lesz ezután a gyárvárosi plébánián.

Aldja meg a Jóisten mindazért a sok-sok jóért, amit családjunk tagjainak adott szeretetben, imában, mint prézesünk és lelkiatyánk! Egyik szemünk sír, a másik nevet, mert a Jóisten megadta, hogy 70-en túl is velünk lehet. Egészsége nagyon megfogyatkozott, ennek ellenére töretlenül, maximális lelki és gyakorlati támaszt adott. Összetartott és bátorított bennünket, a néha csüggedőket. Lám, abban is igaza lett, hogy létszámunk – ha lassan is – emelkedett.

Jézus Szíve templomunkban megépfítette a szembeoltárt a gyönyörű liturgikus térrel, bevezetette a fűtést. Egy éve már, hogy kívül-belül felújult, még a kerítés is eredeti pompájában ragyog.

Kiskúton rendbe hozatta a Szűzanya kápolnáját és sok év után ismét rendszeressé tette ott a litániákat (aki volt közületek Győrött, a Kolping napunkon, maga is megcsodálhatta).

Töretlenül, hittel, odaadással végezte munkáját, elég súlyos betegen is. Tette mindazt, amit az Úr feladatként az ő Pásztorának ad, hogy nyáját egyre közelebb vigye hozzá. Otthont adott a Kolping családnak, amit mi meghálálni sosem tudunk, de kérjük a Mindenhatót, hogy példaképül követhessük hitét, buzgalmát, akaraterejét, mellyel legyőzte a nehézségeket és példamutatóan dolgozik, illetve dolgozott.

Nem csak lelki, de szellemi épülésünkről is gondoskodott. Például az altemplomban video-vetítéseken vehettünk részt, de nem csak mi, hanem a többi érdeklődő hívő is. Ezek mindig kötődtek az egyházi ünnepekhez, vagy olyan helyekhez, amelyeket szándékunkban állt megtekinteni. Mert nem kevés zárándokutat szervezett szerte az országban és azon túl is. Elvitte híveit az Úr által teremtett szép helyekre és különböző kegyhelyekre. Egyre jobban összekovácsolt bennünket, szeretete volna, ha mindnyájan megismerjük a Teremtő alkotásait, melyeken keresztsügarzik felénk az ő mérhetetlen szeretete.

Legutóbbi utunk Pannonhalmára és környékére vezetett. Volt, akit ez az út versírára ihletett:

Szombat van, korán kelünk, talpra fel, Zoltán atya vár!
Indul a busz, hisz' vár a pannonhalmi vár.
Szép az idő, felszáll a reggeli ima,
mit induláskor együtt elmond a busz minden utasa.
Megérkezvén, az atya révén olyan helyekre is bejutunk,
hol csak Vele együtt és nem mint turista járhatunk.
Misét celebrál, majd a gimnázium megtekintése után
az ebédülő szép borszékein pihenünk,
álmélkodunk és a régmúltra gondolunk.
Szívünk, lelkünk, szemünk nyitva, úgy töltekezünk,
innen a volt tanárok hamvai előtt fejet hajtani
a kriptához megyünk.
A Milleneumi emlékmű gyönyörű, a táj mesés szép.
Megértjük, miért is választották a bencés szerzetesek
e helyet tudásuk átadásának segítőjeként.

Adja Isten, hogy Zoltán atya még sokáig kíséren bennünket utunkon! Imával erősítsen bennünket! Adja meg, hogy Kolping Adolf szellemében vele együtt még sok-sok szép élmény részesei lehessünk! Tartsa meg őt szeretetében közöttünk!

Üdvözlettel:

Vasné Mészáros Margit, Győri Kolping Család

Körmendi találkozó

Augusztus 23-án 10 óra, Körmend, Kolping-terem. Gyülekeznek a körmendi kolpingosok. Vendégeket hívtak a fiatalok Kőszegről, Zalaegerszegről, hogy együtt legyenek, beszélgessenek, sportoljanak, szórakozzanak. Jóna István, a fiatalok szószólója köszönti az egybegyűlteket. Rövid elmélkedés, imádkozás, éneklés után elmondja a programot. Kosárlabda, majd foci a híres Rába-parti döngölt pályán, nagy ebéd a Kolping-teremben, utána vidám vetélkedő.

Összesúgnak a lányok-asszonyok: elég lesz-e a bogrács, a hús, a krumpli a „nagy ebéd”-hez? Bizony, nem! 32 embernek több kell.

Nosza, nyakadba a lábadozó, hozzátok még egy bográcsot, vegyetek húst, krumplit, hagymát, kevés a tányér, meg a kanál is. Ha ez ebédre elkészül!...

Szerencsére, mindig akadt valaki, aki előteremtette a hiányzó dolgot. Kipirult, vidám csapat közeledik a Kolping-terem felé. „Jó a pálya!” – mondják, „Könnyű itt kosarazni!”

A bátrabbak még a Rábában is megmártóztak. Ebéd után vidám vetélkedő következett. Buda Brigitta kfnozza társait okosabbnál okosabb kérdéseivel.

A vetélkedőnek vége, eldöntetlen – mindenki győzött.

Délután négy óra van. Előkerülnek a gitárok, az énekeskönyvek, bevonulunk a templomba. Olvasmányok, énekek váltják egymást. Jól esik ez a nyugalom, csend. Hálát adunk, hogy együtt lehettünk.

Lassan hazafelé készülődnek a vendégek. Köszönik a szép napot, és a vidám együttlét örömét, ami ismétlésre vár!

Kárnics Ferencné

A győri Kolpingosok és prézesük

A körmendi találkozó

ÉSZAK

?...Áhitat...?

Csodálatos őszi napon utunk a Balaton északi oldalán vitt keresztül. A szélvédő üvegén forrón süttött át az októberi nyár. A növények már őszi színeiken pompáztak, odalenn a tó tiszta zöldes tükörként verte vissza a napsugarat a lágyan simogató szélben. Fehér vitorlások szelték a smaragd színű vizet, fölöttük boldog madarak csapata cikázott.

A partmenti fák már ünnepi díszbe öltöztek, a sárga, vörös és zöld milli-ónyi árnyalatának látványával alig tudtunk betelni.

Ilyennek teremthette az Úr a Paradicsomot. Isten békéje érintett meg minket. Egyazon mozdulattal indultunk a templom felé. Ezt a gyönyörűséget, ezt a kegyelmet meg kell köszönni!

A Tihanyi Apátsági Templom ajtajában azonban belépőjegyet kell fizetni.

– De hiszen „csak” imádkozni akarunk!

Odabenn turista csoportok ostromolják a szentélyhez vezető lépcsőt. Az egykori áldoztatórács megadóan tárja ki karját, talán ő sem ilyen tömegre vágyik. *Jézus bizonyára elővenné a korbácsot...*

Halászné Gambár Mária

Remélem, hogy október 27-én, Adolf Kolping boldoggá avatásának 6. évfordulóján minden Kolping családban könyörögtek testvéreink dél-amerikai társaikért és országukért.

Központi együtt imádkozásunkat az idén a Budapest, VIII. kerületi Szent József Plébániatemplomban szentmisés módon végeztük. Budapest és a vidék több Kolping-családjából voltunk együtt és könyörögtünk az Úrhoz ma-

Peruért imádkoztunk!

gunkért és a jövőnkért is. A közös dolgokat jelzi az elhangzott felajánlási ima is:

„Ha tehát ajándékodat az oltárhoz viszed és ott eszedbe jut, hogy felebarátodnak valami panasz van ellened, hagyd ajándéko-

dat az oltár előtt, menj, békülj ki előbb felebarátoddal, aztán térj vissza és ajánld fel ajándékodat!” (Mt. 5,23-24) Szavaid szerint engedd, hogy képesek legyünk egymásnak megbocsátani, hogy a béke

lelkületével tudjuk felajánlani áldozati adományainkat. Ezt kérjük Tőled, aki élsz és uralkodol, mindörökké!

A kegyelmi segítség hitünk szerint adott. Nélkülünk azonban a megvalósítás nem megy!

Bízz magadban és a testvéredben! Igyekezz kiváltani belőle a benne rejlő jót! Imádkozzunk egymásért ma és a jövőben is!

Antal János
mb. országos prézes

Beszámoló az Európai Kolping Szövetség 1997. szeptember 19–21-én, Bécsben megtartott közgyűléséről

Éppen most, hogy az első betűket leütöm, érkezett meg a kölni levél, amelyben ismételten megköszöni Tintelott, Európa-főtítkár a részvételt és a mély benyomást keltő beszélgetéseket, vitákat. Szeretnék bevezetőmben előbb az általános benyomásokról nyilatkozni. A szívélyes fogadtatás feszültségét hamar feloldotta az ismeretlenbe érkező három magyar kolpingos, dr. Simon Péter mohácsi, Záhonyi György boldogi és jómagam alkottuk a képviselőket, mint működő elnökök. Bertalan Tamás már a délelőtti beszélgetéseken is jelen volt, azonnal útbagazított bennünket. Megállapítottuk, hogy tulajdonképpen az egyes országok Kolping-diplomatái gyűltek egybe, hogy a szövetségek munkáját értékeljék, meghallgassák megvalósított és meg nem valósított terveikről a beszámolókat és így együtt, közösen nézzenek a jövőbe. Közel negyven képviselő foglalt helyet és a témák, tervek, elképzelések nagysága, fontossága meggyőzte mindhármunkat arról, hogy a magyar szövetségnek mindenképpen szüksége van egy állandó összekötőre, nevezzük nyugodtan diplomátának, aki tökéletes német nyelvtudással méltóan tudja nemcsak képviselni a magyarokat, hanem behatároltan tud foglalkozni az ilyen nemzetközi találkozón megbeszélésre kerülő témák előkészítésével és a határozathozatalban teljes értékű partner tud lenni a többiekkel.

Javasolni fogom az elnökségnek, hogy az egyre sűrűbb képviselőket igénylő személyes közreműködésre legalább két képzett, kolpinghű és széleskörű ismeretekkel rendelkező „diplomatát” válasszunk, illetve képezzünk. A jövőben már nincs idő, hogy tolmácsolással is lehessen érvényesülni. Ez határozott kívánsága a nemzetközi szövetségnek és 1998-ra tervezett számos nemzetközi szeminárium és értekezlet folyamatosága érdekében kikötötte az egyedüli német nyelv használatát.

Örülünk, hogy nem vallottunk szégyent. Hamar összeismerkedtünk a küldöttekkel, igyekeztünk úgy bemutatkozni, hogy megismerjék a magyar mozgalom múltját, hiszen nálunk a háború előtt több legényegylet működött, mint például Ausztriában. A megbeszéléseken is igyekeztünk aktívak lenni és azt hiszem, a végére e téren delegáltak, kolpingosok első csoportjába tartoztunk. Ezt csak betetétzte a vasárnapi szentmisén, képviselőnk tagja által előadott Ave Maria eléneklése Schubert születésének 200. évfordulóján. A nemzetközi vezérkarnak

tátva maradt a szája. Vidáman elbúcsúztunk a német, portugál, holland, perui, svájci, cseh, lengyel, szlovák, román kolping-vezetőktől. Az osztrákoknak külön köszönetet mondva a gazdag szervezésért, nagy reményekkel térünk haza.

Zoltai Ferenc

Ifjúsági hírek

Kedves Ifi Olvasóink!

Ebben a számban elindítunk egy szellemi vetélkedőt, melyre minden 10–18 év közötti kolpingos fiatal részvételére számítunk.

A vetélkedő sorozat 1998 május havában zárul. Eredményhirdetés az 1998. júliusi Kolping újságban fog megjelenni, melyre egy öt tagú bírálóbizottság kap felhatalmazást.

Az első ízf helyezett részesül nyerevényben.

Fődj: Egy hosszú hétvégi pihenés teljes ellátással Alsópáhokon, a Kolping-üdülőben, szüleitekkel együtt.

2. díj: Egy budapesti hosszú hétvége. Elszállásolás a Kolping-házban. Program a budai várban. Színházlátogatással egybekötve, szüleitekkel együtt. Még további értékes nyeremények várhatók.

Íme a sorozat első tíz kérdése, melyre a válaszokat 1997. december 31-ig lehet beküldeni a szerkesztőségbe.

Cím: „Kolping Újság” Szerkesztősége
1035 Budapest, Vihar utca 8.

1. Ki építette a templomotokat?
2. Az építész neve?
3. Mikor van a templombúcsú?
4. Mi a búcsú?
5. Mit tudsz a templom harangjáról?
6. A templom védőszentje?
7. Hány szobor van a templomban és kit ábrázol?
8. Ki az a magyar, akit boldoggá avattak ez évben és mit tudsz róla?
9. Sorold fel a magyar szenteket és boldogokat!
10. Kiknek a boldoggá avatása van folyamatban?

Széchenyi emlékkiállítás Köröshegyen

Névadónk – és falunk híres fia –, Széchenyi Zsigmond halálának 30. évfordulójára emlékezve kiállítást szerveztünk szeptemberben Köröshegyen. A megnyitó díszvendége volt Széchenyi Zsigmondné, a vadász-író özvegye is, aki jól ismeri a Kolping-mozgalmat és örül, hogy férje nevét vette fel egyesületünk.

A kiállítás anyagát ő bocsátotta rendelkezésünkre, mely részben még nem publikált fotókból, valamint az író meghurcolásának és kitelepítésének dokumentumaiból állt. Továbbá Kolping Egyesületünknek dedikálva számos, férje által írt könyvet adott át, amelyet a Kolping helyiségünkben berendezendő, névadónk előtt tisztelgő állandó kiállításon lehet majd megtekinteni. A megnyitó méltatást Dienes Ottó, megyei főtanácsos tartotta. Az ünnepség megrendezésében a Széchenyi Zsigmond Alapítvány, a Pro Renovanda Cultura Hungariae Alapítvány, valamint az író jelenlegi kiadója, az Amicus Könyvkiadó volt segítségünkre. A tíz tárló anyagát és a közkezdelt könyveket nagy érdeklődéssel tekintette meg a nagyszámú közönség. A köröshegyi televízió kívül a Balaton tévé is és a megyei lap, a Somogyi Hírlap is tudósított az eseményről. Úgy gondoljuk, ez Széchenyi Zsigmond emléke előtt méltó tisztelgés mellett jól szolgálta a kolpingi eszme meg- és elismertetését is.

Az ifjúságnak kiírt, a kiállításhoz kapcsolódó Kolping-pályázatra számos pályamű érkezett, amelyeknek értékes könyvjutalmait Monostori Lászlóné adta át a boldog nyerteseknek. Szeretnénk e pályázatot országossá szélesíteni, ezért felhívással fordulunk ifjúságunkhoz, hogy küldjenek 1998. február 1-ig címünkre egy-egy rajz-, grafika-, festmény-illusztrációt az író-vadász bármely művéhez kapcsolódóan. A legsikerültebb alkotásokból kiállítást rendezünk névadónk születésének közelgő 100. évfordulóján. Pályadíjak: értékes könyvek és személyes meghívás a kiállításra. Részvételi feltételek: 6-16 éves életkor. Bármely technika alkalmazásával készülhetnek a képek.

A pályamunkákat a következő címre várjuk:

**Széchenyi Zsigmond
Kolping Család Egyesület
Bóra Pál, 8617 Köröshegy,
József Attila utca 20/a.**

Tóalmás – Feldafing „Kolping” testvérkapcsolat

Budapesttől Dél-Keletre kereken 50 km-re fekszik a 3000 fő lélekszámú Tóalmás, míg a bajorországi Feldafing, a Stranbergi-tó mellett, Münchentől csaknem ugyanennyire. A nagy földrajzi távolság mégis egymáshoz közel hozta a két községet, a magyarokat és a bajorokat, az embereket. Ez a barátság most már több évre tekint vissza, amelynek megalapozója a két falu akkori polgármestere, önkormányzata volt az egykori müncheni magyar konzul segítségével.

Azóta szoros baráti szálak létesültek, amelyek nyomán mindkét községben hivatalosan bejegyzett egyesületekként működő „baráti társaság”, valamint a feldafingi testvéreink kezdeményezésére a „Tóalmási Kolping Család” is 1994 óta bejegyzett szervezetként működik.

A partneri kapcsolatokat rögzítő, hivatalos okiratot 1997. szeptember 13-án a két község polgármestere ünnepélyes keretek között aláírta. Az eseményhez méltó program „nyitánya” Tóalmás új, agilis, nagy reményekre jogosító plébánosa, Virág József atya által bemutatott ünnepi szentmise volt, ahol a szentmise egyes részeit a tisztelendő úr, illetve bajor barátaink német nyelven is elmondták, olvasták, hogy a külföldi népes delegáció tagjai is közös imáinkba bekapcsolódhasson.

A szentmise végén számunkra egészen váratlan esemény volt annak az okmányoknak az átadása, ami a „Feldafingi Kolping Család” és a „Tóalmási Kolping Család” további szoros együttműködését foglalja magában.

A bajor delegációban résztvevő Kolping testvéreink, elnökünk – Erdődi István és családja – vendégszeretetét élvezte.

„Családunk” vezetőségválasztás előtt áll. Visszaemlékezve az együtt töltött szép napokra, eltökélt szándékunk, hogy a már meglévő testvéri kapcsolatainkat „Kolping szellemében” továbbfejlesztjük és egymást erősítve, közösségünk javára kétoldalúan ápoljuk. Ebben bizonyosan megválasztandó új prézesünk is nagy segítségünkre lesz. A jó Isten adjon mindehhez bölcs elhatározást, sikeres megvalósítást és jó egészséget!

Tóalmási Kolping Család

A LELKIISMERTET FORRADALMA

HAZÁDNAK RENDÜLETLENÜL LÉGY HÍVE ÓH MAGYAR!

TAMÁSI LAJOS:

Piros vér a pesti utcán

Megyünk, valami láthatatlan
áramlás szívfünket befutja,
akadozva száll még az ének,
de már mienk a pesti utca.

Nincs más teendő: ez maradt,
csak ez maradt már menedékül,
valami szálló ragyogás kél,
valami szent lobogás készül.

Zászlóink föl, ujjongva csapnak,
kiborulnak a széles útra,
selyem-színei kidagadnak:
ismét mienk a pesti utca!

Ismét mienk a bátor ének,
parancsolatlan tiszta szívvvel,
s a fegyverek szemünkbe néznek:
kire lövetsz, belügyminiszter?

Piros a vér a pesti utcán,
munkások, ifjak vére ez,
piros a vér a pesti utcán,
belügyminiszter, kit lövetsz?

Kire lövettek összebújva
ti, megbukott miniszterek?
Sem az ÁVH, sem a tankok
titeket meg nem mentenek.

S a nép nevében, aki fegyvert
vertél szívfunkre, merre futsz,
véres volt a kezed már régen
Gerő Ernő, csak ölni tudsz?

...Piros a vér a pesti utcán.
Esz esik és elveri,
mossa a vért de megmaradnak
a pesti utca kövein.

Piros a vér a pesti utcán,
munkások – ifjak vére folyt
– háromszín lobogóknk mellé
tegyetek ki gyászlobogót

A háromszín-lobogók mellé
tegyetek három esküvést:
sírásból egynek tiszta könnyet,
s a zsarnokság gyűlöletét,

s fogadalmat: te kicsi ország,
el ne felejtse, aki él,
hogy úgy született a szabadság,
hogy pesti utcán hullt a vér.

KOLPING

A MAGYAR KOLPING SZÖVETSÉG LAPJA

Főszerkesztő: Dr. Bolberitz Pál.

Szerkesztőség: 1035 Budapest III. Vihar u. 8. Telefon: 250-1239 • Fax: 188-7394
Felelős kiadó: A Kolping Mozgalomért Alapítvány Kuratóriumának Elnöke
A lapban megjelent írásokért és illusztrációkért tiszteletdíjat nem fizetünk.

Adományokat köszönettel elfogadunk.

Postabank és Takarékpénztár Rt. 119-91102/021-12437

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.

Ha szükséges, helyhiány miatt a kéziratokat szerkesztve közöljük.

A lap ára: 30 Ft

Tipográfia: Brozsek Béla • Kucsák Könyvkötészet és Nyomda, Vác, 1997.